

TABELUL COMPARATIV
între reglementările în vigoare și modificările propuse
prin proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (sporirea celerității procedurilor de expropriere)

Nr.	Prevederea în vigoare	Modificarea propusă	Prevederea după modificare
Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997			
1.	<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p> <p>În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit:</p> <p>(...)</p> <p>d⁸) indemnizațiile acordate persoanelor fizice de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru promovarea angajării șomerilor conform art. 41 din Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj;</p> <p>e) bursele elevilor, studenților și persoanelor aflate la învățământ postuniversitar sau la învățământ postuniversitar specializat la instituțiile de învățământ de stat și particulare, în conformitate cu legislația cu privire la învățământ, stabilite de aceste instituții de învățământ, precum și bursele acordate de către organizațiile filantropice, cu excepția retribuirii pentru activitatea didactică sau de cercetare, indemnizațiile unice acordate tinerilor specialiști angajați la lucru, conform repartizării, în localitățile rurale;</p> <p>(...)</p>	<p>Art. I – Articolul 20 din Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 26-27, art. 176), cu modificările ulterioare, se completează cu litera d⁹) cu următorul cuprins:</p> <p>„d⁹) sumele primite de către persoanele fizice sau juridice ca despăgubire pentru bunurile expropriate pentru cauze de utilitate publică;”.</p>	<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p> <p>În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit:</p> <p>(...)</p> <p>d⁸) indemnizațiile acordate persoanelor fizice de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru promovarea angajării șomerilor conform art. 41 din Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj;</p> <p>d⁹) sumele primite de către persoanele fizice sau juridice ca despăgubire pentru bunurile expropriate pentru cauze de utilitate publică;</p> <p>e) bursele elevilor, studenților și persoanelor aflate la învățământ postuniversitar sau la învățământ postuniversitar specializat la instituțiile de învățământ de stat și particulare, în conformitate cu legislația cu privire la învățământ, stabilite de aceste instituții de învățământ, precum și bursele acordate de către organizațiile filantropice, cu excepția retribuirii pentru activitatea didactică sau de cercetare, indemnizațiile unice acordate tinerilor specialiști angajați la lucru, conform repartizării, în localitățile rurale;</p> <p>(...)</p>

Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999

2.	<p>Articolul 4. Expropriatorul</p> <p>Expropriator, în sensul prezentei legi, este statul pentru lucrările de interes național și pentru lucrările de interes local, prin organele lui abilitate sau prin persoane special desemnate conform legii.</p>	<p>1. Articolul 4 va avea următorul cuprins: „Articolul 4. Expropriatorul (1) Pentru lucrările de interes național, expropriator, în sensul prezentei legi, este statul, prin organele lui abilitate sau prin persoane special desemnate conform legii. (2) Pentru lucrările de interes local, expropriator, în sensul prezentei legi, este unitatea administrativ-teritorială al cărei organ competent a declarat utilitatea publică, potrivit prevederilor art. 6. În cazul în care la declararea utilității publice potrivit art. 6 alin. (1) lit. c) și d) au existat divergențe, în urma cărora utilitatea publică a fost declarată de către Guvern sau, după caz, de către consiliul raional, expropriator este unitatea administrativ-teritorială pe al cărei teritoriu administrativ se află obiectul exproprierii. În toate cazurile, unitatea administrativ-teritorială este reprezentată în procedurile privind exproprierea de către consiliul local, în calitate de autoritate publică ce este titulară a dreptului de administrare a patrimoniului unității administrativ-teritoriale sau de către persoana special desemnată conform legii.”.</p>	<p>Articolul 4. Expropriatorul (1) Pentru lucrările de interes național, expropriator, în sensul prezentei legi, este statul, prin organele lui abilitate sau prin persoane special desemnate conform legii. (2) Pentru lucrările de interes local, expropriator, în sensul prezentei legi, este unitatea administrativ-teritorială al cărei organ competent a declarat utilitatea publică, potrivit prevederilor art. 6. În cazul în care la declararea utilității publice potrivit art. 6 alin. (1) lit. c) și d) au existat divergențe, în urma cărora utilitatea publică a fost declarată de către Guvern sau, după caz, de către consiliul raional, expropriator este unitatea administrativ-teritorială pe al cărei teritoriu administrativ se află obiectul exproprierii. În toate cazurile, unitatea administrativ-teritorială este reprezentată în procedurile privind exproprierea de către consiliul local, în calitate de autoritate publică ce este titulară a dreptului de administrare a patrimoniului unității administrativ-teritoriale sau de către persoana special desemnată conform legii.</p>
3.	<p>Articolul 5. Utilitatea publică</p> <p>(1) Se consideră de utilitate publică lucrările privind: (...) e) sistemele de telecomunicații, de termoficare și de canalizare, de alimentare cu energie electrică, cu apă și cu gaze;</p>	<p>2. La articolul 5 alineatul (1): Litera e), după textul „canalizare, ” se completează cu textul „epurare și evacuare a apelor uzate,”; La litera k), cuvintele „acumularea și înmormântarea” se substituie cu cuvintele „stocarea temporară a”.</p>	<p>Articolul 5. Utilitatea publică (1) Se consideră de utilitate publică lucrările privind: (...) e) sistemele de telecomunicații, de termoficare și de canalizare, epurare și evacuare a apelor uzate, de alimentare cu energie electrică, cu apă și cu gaze;</p>

	(...) k) terenurile pentru organizarea grădinilor publice și cimitirelor, pentru acumularea și înmormântarea deșeurilor; (...)		(...) k) terenurile pentru organizarea grădinilor publice și cimitirelor, pentru stocarea temporară acumularea și înmormântarea deșeurilor; (...)
4.	Articolul 7. Cercetarea prealabilă (...) (2) Cercetarea prealabilă pentru lucrările de interes național se efectuează de către comisii constituite de Guvern, acestea incluzând: un reprezentant al autorității administrației publice centrale coordonatoare a domeniului de activitate pentru care se realizează lucrarea de utilitate publică, câte un reprezentant al Ministerului Mediului, al Ministerului Finanțelor, al Ministerului Economiei, al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, precum și președintele raionului și primarul localității în a cărei rază teritorială se desfășoară lucrarea de utilitate publică. (...)	3. La articolul 7, cuvintele „Ministerului Economiei” se substituie cu cuvintele „Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării”.	Articolul 7. Cercetarea prealabilă (...) (2) Cercetarea prealabilă pentru lucrările de interes național se efectuează de către comisii constituite de Guvern, acestea incluzând: un reprezentant al autorității administrației publice centrale coordonatoare a domeniului de activitate pentru care se realizează lucrarea de utilitate publică, câte un reprezentant al Ministerului Mediului, al Ministerului Finanțelor, al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerului Economiei, al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, precum și președintele raionului și primarul localității în a cărei rază teritorială se desfășoară lucrarea de utilitate publică. (...)
5.	---	4. Se completează cu articolul 8 ¹ cu următorul cuprins: „ Articolul 8¹. Excluderea/retragerea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de interes național (1) Excluderea/retragerea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de interes național este: a) definitivă, în cazul terenurilor afectate permanent de lucrările de interes național;	Articolul 8¹. Excluderea/retragerea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de interes național (1) Excluderea/retragerea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de interes național este: a) definitivă, în cazul terenurilor afectate permanent de lucrările de interes național; b) temporară, în cazul terenurilor afectate pe durata lucrărilor de interes național.

		<p>b) temporară, în cazul terenurilor afectate pe durata lucrărilor de interes național.</p> <p>(2) Excluderea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de interes național se va efectua fără compensarea pierderilor generate de excludere.”.</p>	<p>(2) Excluderea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de interes național se va efectua fără compensarea pierderilor generate de excludere.</p>
6.	<p>Articolul 9. Înaintarea propunerii de expropriere și obligațiile expropriatului</p> <p>(1) După declararea utilității publice, expropriatorul va executa acțiunile de înaintare a propunerii de expropriere în termen de 10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice.</p> <p>(2) Proprietarul obiectului exproprierii este informat în scris despre propunerea de expropriere de către organul care face această propunere și este în drept să-și dea consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă.</p> <p>(3) Propunerea de expropriere va conține notificarea adresată persoanelor fizice și juridice titulare de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, oferta de despăgubire, modalitatea transferului de bunuri și de drepturi patrimoniale sau, după caz, modalitatea de cedare a drepturilor patrimoniale.</p> <p>(4) În cazul exproprierii de locuință sau teren, proprietarului i se va propune în proprietate o altă locuință sau un alt teren. Dacă costul locuinței propuse sau</p>	<p>5. Articolul 9:</p> <p>La alineatul (1), textul „10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice” se substituie cu textul „12 luni de la publicarea actului de declarare a utilității publice, cu posibilitatea prelungirii acestuia în cazuri justificate”;</p> <p>Se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) După declararea utilității publice, expropriatorul asigură efectuarea complexului de lucrări cadastrale și de organizare a teritoriului (identificarea bunurilor proprietate privată, delimitarea proprietății publice, corectarea erorilor comise la atribuirea terenurilor proprietate publică, modificarea planurilor cadastrale, elaborarea planurilor geometrice, formarea bunurilor imobile, elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului, după necesitate, elaborarea studiilor pedologice și întocmirea dosarelor de schimbare a categoriei de destinație a terenurilor), evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile ce constituie obiecte ale exproprierii.</p> <p>(1²) Concomitent cu identificarea proprietarilor și/sau, după caz, a titularilor de</p>	<p>Articolul 9. Înaintarea propunerii de expropriere și obligațiile expropriatului</p> <p>(1) După declararea utilității publice, expropriatorul va executa acțiunile de înaintare a propunerii de expropriere în termen de 12 luni de la publicarea actului de declarare a utilității publice, cu posibilitatea prelungirii acestuia în cazuri justificate ~~10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice.~~</p> <p>(1¹) După declararea utilității publice, expropriatorul asigură efectuarea complexului de lucrări cadastrale și de organizare a teritoriului (identificarea bunurilor proprietate privată, delimitarea proprietății publice, corectarea erorilor comise la atribuirea terenurilor proprietate publică, modificarea planurilor cadastrale, elaborarea planurilor geometrice, formarea bunurilor imobile, elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului, după necesitate, elaborarea studiilor pedologice și întocmirea dosarelor de schimbare a categoriei de destinație a terenurilor), evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile ce constituie obiecte ale exproprierii.</p>

<p>al terenului propus este mai mic decât cel al locuinței expropriate sau al terenului expropriat, expropriatorul va plăti diferența dintre costul locuinței expropriate sau al terenului expropriat și cel al locuinței propuse sau al terenului propus.</p> <p>(5) După primirea notificării, proprietarul și titularii de alte drepturi reale asupra obiectului exproprierii sînt obligați să ia măsurile de conservare a acestui obiect.</p>	<p>alte drepturi asupra bunurilor imobile ce constituie obiecte ale exproprierii, la cererea expropriatorului se instituie:</p> <p>a) interdicția de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere, exceptând transmiterea respectivelor bunuri imobile în proprietatea sau în folosința statului/unității administrativ teritoriale. Notarea interdicției de înstrăinare a obiectelor exproprierii se efectuează în registrul bunurilor imobile de către organul cadastral, cu prezentarea de către expropriator a listei bunurilor afectate de expropriere;</p> <p>b) interdicția eliberării actelor permissive pentru executarea lucrărilor de construcție pentru bunurile imobile – obiect al exproprierii.”;</p> <p>La alineatul (2), cuvintele „este în drept să-și dea” se substituie cu cuvintele „despre dreptul său de a-și da”;</p> <p>Alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) În cazul exproprierii de locuință sau teren, expropriatorul poate opta pentru plata unei despăgubiri către proprietarul actual al bunurilor respective sau, după caz, poate propune acestuia în proprietate o altă locuință sau un alt teren, cu achitarea diferenței de valoare, reieșind din rapoartele de evaluare la preț de piață a bunurilor supuse schimbului.”;</p> <p>Se completează cu alineatele (6)-(9) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6) În termen de 45 de zile de la data primirii propunerii prevăzute la alin. (1), proprietarii și titularii altor drepturi reale asupra bunurilor</p>	<p>(1²) Concomitent cu identificarea proprietarilor și/sau, după caz, a titularilor de alte drepturi asupra bunurilor imobile ce constituie obiecte ale exproprierii, la cererea expropriatorului se instituie:</p> <p>a) interdicția de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere, exceptând transmiterea respectivelor bunuri imobile în proprietatea sau în folosința statului/unității administrativ teritoriale. Notarea interdicției de înstrăinare a obiectelor exproprierii se efectuează în registrul bunurilor imobile de către organul cadastral, cu prezentarea de către expropriator a listei bunurilor afectate de expropriere;</p> <p>b) interdicția eliberării actelor permissive pentru executarea lucrărilor de construcție pentru bunurile imobile – obiect al exproprierii.</p> <p>(2) Proprietarul obiectului exproprierii este informat în scris despre propunerea de expropriere de către organul care face această propunere și despre dreptul său de a-și da este în drept să-și dea consimțămîntul pentru o compensare imediată și echitabilă.</p> <p>(3) Propunerea de expropriere va conține notificarea adresată persoanelor fizice și juridice titulare de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, oferta de despăgubire, modalitatea transferului de bunuri și de drepturi patrimoniale sau, după caz, modalitatea de cedare a drepturilor patrimoniale.</p>
---	--	--

	<p>ce se propun a fi expropriate au obligația prezentării la sediul reprezentantului expropriatorului a documentelor care să ateste dreptul de proprietate/alt drept real pentru stabilirea unei drepte despăgubiri, precum și în vederea determinării tuturor persoanelor interesate ce sunt îndreptățite la acordarea despăgubirii.</p> <p>(7) În cazul în care persoana interesată își manifestă consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, acesta urmează a fi exprimat în scris de către persoana respectivă și autentificat notarial, în conformitate cu prevederile alin. (2). Actul prin care se atestă consimțământul persoanei va conține numele și prenumele acesteia, codul numeric personal (IDNP) și data nașterii acestuia, adresa de domiciliu, mențiunea despre oferta de despăgubire acceptată, datele bancare ale proprietarului, la document anexându-se și actele doveditoare referitoare la existența dreptului de proprietate/ a altui drept real asupra obiectului exproprierii. Nu este necesară autentificarea notarială a consimțământului atestat al autorităților publice corespunzătoare care acționează în numele statului sau a unităților administrativ-teritoriale, în cazurile exproprierii bunurilor proprietate publică.</p> <p>(8) Dovada dreptului de proprietate/ a altui drept real asupra obiectelor expropriate se face prin orice mijloace de probă admise de lege, în funcție de modalitatea de dobândire a drepturilor - convențională, judiciară, legală,</p>	<p>(4) În cazul exproprierii de locuință sau teren, expropriatorul poate opta pentru plata unei despăgubiri către proprietarul actual al bunurilor respective sau, după caz, poate propune acestuia în proprietate o altă locuință sau un alt teren, cu achitarea diferenței de valoare, reieșind din rapoartele de evaluare la preț de piață a bunurilor supuse schimbului. În cazul exproprierii de locuință sau teren, proprietarului i se va propune în proprietate o altă locuință sau un alt teren. Dacă costul locuinței propuse sau al terenului propus este mai mic decât cel al locuinței expropriate sau al terenului expropriat, expropriatorul va plăti diferența dintre costul locuinței expropriate sau al terenului expropriat și cel al locuinței propuse sau al terenului propus.</p> <p>(5) După primirea notificării, proprietarul și titularii de alte drepturi reale asupra obiectului exproprierii sînt obligați să ia măsurile de conservare a acestui obiect.</p> <p>(6) În termen de 45 de zile de la data primirii propunerii prevăzute la alin. (1), proprietarii și titularii altor drepturi reale asupra bunurilor ce se propun a fi expropriate au obligația prezentării la sediul reprezentantului expropriatorului a documentelor care să ateste dreptul de proprietate/alt drept real pentru stabilirea unei drepte despăgubiri, precum și în vederea determinării tuturor persoanelor interesate ce sunt îndreptățite la acordarea despăgubirii.</p> <p>(7) În cazul în care persoana interesată își manifestă consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, acesta</p>
--	--	---

	<p>succesorală, înțelegând prin dobândire și constituirea sau reconstituirea dreptului de proprietate în temeiul unor legi speciale.</p> <p>(9) La cererea argumentată a organului care a făcut propunerea de expropriere, care va include precizarea expresă a actelor juridice ce lipsesc și temeiul juridic în baza cărora acestea sunt solicitate, proprietarul/titularul unui alt drept real are obligația să completeze documentația depusă privind calitatea de titular al dreptului de proprietate/ a altui drept real asupra bunului pentru care solicită despăgubirea, în termen de 15 zile de la solicitare. În caz contrar, organul respectiv va consemna în contul său trezorerial pe numele proprietarului/titularului altui drept real despăgubirea, însă eliberarea acesteia se va face numai la data la care proprietarul/titularul altui drept real își va dovedi dreptul, în condițiile prezentei legi.”.</p>	<p>urmează a fi exprimat în scris de către persoana respectivă și autentificat notarial, în conformitate cu prevederile alin. (2). Actul prin care se atestă consimțământul persoanei va conține numele și prenumele acesteia, codul numeric personal (IDNP) și data nașterii acestuia, adresa de domiciliu, mențiunea despre oferta de despăgubire acceptată, datele bancare ale proprietarului, la document anexându-se și actele doveditoare referitoare la existența dreptului de proprietate/ a altui drept real asupra obiectului exproprierii. Nu este necesară autentificarea notarială a consimțământului atestat al autorităților publice corespunzătoare care acționează în numele statului sau a unităților administrativ-teritoriale, în cazurile exproprierii bunurilor proprietate publică.</p> <p>(8) Dovada dreptului de proprietate/ a altui drept real asupra obiectelor expropriate se face prin orice mijloace de probă admise de lege, în funcție de modalitatea de dobândire a drepturilor - convențională, judiciară, legală, succesorală, înțelegând prin dobândire și constituirea sau reconstituirea dreptului de proprietate în temeiul unor legi speciale.</p> <p>(9) La cererea argumentată a organului care a făcut propunerea de expropriere, care va include precizarea expresă a actelor juridice ce lipsesc și temeiul juridic în baza cărora acestea sunt solicitate, proprietarul/titularul unui alt drept real are obligația să completeze documentația depusă privind calitatea de titular al dreptului de proprietate/ a altui drept real asupra bunului pentru care solicită</p>
--	--	---

			despăgubirea, în termen de 15 zile de la solicitare. În caz contrar, organul respectiv va consenina în contul său trezorerial pe numele proprietarului/titularului altui drept real despăgubirea, însă eliberarea acesteia se va face numai la data la care proprietarul/titularul altui drept real își va dovedi dreptul, în condițiile prezentei legi.
7.	<p>Articolul 11. Soluționarea întâmpinărilor</p> <p>(1) Întâmpinările vor fi soluționate în termen de 30 de zile de către o comisie constituită prin hotărâre a Guvernului pentru lucrările de interes național și prin decizie a consiliului local pentru lucrările de interes local sau prin decizie a consiliilor locale respective pentru lucrările de interes comun.</p> <p>(...)</p> <p>(3) În cazul în care se face exproprierea imobilelor sau a drepturilor patrimoniale asupra imobilelor, în componența comisiei vor fi incluși și 3 proprietari de imobile aleși prin tragere la sorți sau prin vot din numărul proprietarilor de imobile din municipiul, orașul sau satul în care sunt situate imobilele propuse exproprierii.</p> <p>(...)</p>	<p>6. Articolul 11:</p> <p>La alineatul (1), textul „ 30 de zile” se substituie cu textul „60 de zile”;</p> <p>La alineatul (3), textul „3 proprietari de imobile aleși prin tragere la sorți sau prin vot din numărul proprietarilor de imobile” se substituie cu textul „3 consilieri ai consiliului local”.</p>	<p>Articolul 11. Soluționarea întâmpinărilor</p> <p>(1) Întâmpinările vor fi soluționate în termen de 60 de zile ~~30 de zile~~ de către o comisie constituită prin hotărâre a Guvernului pentru lucrările de interes național și prin decizie a consiliului local pentru lucrările de interes local sau prin decizie a consiliilor locale respective pentru lucrările de interes comun.</p> <p>(...)</p> <p>(3) În cazul în care se face exproprierea imobilelor sau a drepturilor patrimoniale asupra imobilelor, în componența comisiei vor fi incluși și 3 consilieri ai consiliului local ~~3 proprietari de imobile aleși prin tragere la sorți sau prin vot din numărul proprietarilor de imobile~~ din municipiul, orașul sau satul în care sunt situate imobilele propuse exproprierii.</p>
8.	<p>Articolul 12. Decizia comisiei. Condițiile de încheiere a contractului</p> <p>(...)</p> <p>(3) Decizia comisiei se comunică părților în termen de 5 zile de la adoptare</p>	<p>7. La articolul 12 alineatul (3), textul „5 zile” se substituie cu textul „15 zile”.</p>	<p>Articolul 12. Decizia comisiei. Condițiile de încheiere a contractului</p> <p>(...)</p> <p>(3) Decizia comisiei se comunică părților în termen de 15 zile ~~5 zile~~ de la adoptare și va</p>

	și va servi drept temei pentru determinarea cuantumului despăgubirii, care în nici un caz nu poate fi mai mic decât cel stabilit în propunerea de expropriere. (...)		servi drept temei pentru determinarea cuantumului despăgubirii, care în nici un caz nu poate fi mai mic decât cel stabilit în propunerea de expropriere. (...)
9.	-	<p>8. Se completează cu articolul 12¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 12¹. Emiterea hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirii</p> <p>(1) În baza consimțământului pentru o compensare imediată și echitabilă, exprimat în scris de către proprietarul obiectului exproprierii și autentificat notarial, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (7), sau, după caz, în baza deciziei comisiei adoptate în condițiile art. 12, organul competent sau persoana desemnată în conformitate cu art. 4 care acționează în numele expropriatorului emite o hotărâre prin care se stabilește cuantumul despăgubirii, precum și, dacă este posibil, persoana destinată a acestor sume sau, în cazul existenței mai multor asemenea persoane între care nu există divergențe, cotele din despăgubire la care sunt îndreptățite fiecare din acestea.</p> <p>(2) Hotărârea de stabilire a cuantumului despăgubirii se emite și își produce efectele și în situația în care proprietarii bunurilor ce se propun a fi expropriate, în termenul stabilit la art. 9 alin. (6), nu prezintă dovada dreptului de proprietate sau nu sunt cunoscuți proprietarii actuali, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a moștenitorilor</p>	<p>Articolul 12¹. Emiterea hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirii</p> <p>(1) În baza consimțământului pentru o compensare imediată și echitabilă, exprimat în scris de către proprietarul obiectului exproprierii și autentificat notarial, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (7), sau, după caz, în baza deciziei comisiei adoptate în condițiile art. 12, organul competent sau persoana desemnată în conformitate cu art. 4 care acționează în numele expropriatorului emite o hotărâre prin care se stabilește cuantumul despăgubirii, precum și, dacă este posibil, persoana destinată a acestor sume sau, în cazul existenței mai multor asemenea persoane între care nu există divergențe, cotele din despăgubire la care sunt îndreptățite fiecare din acestea.</p> <p>(2) Hotărârea de stabilire a cuantumului despăgubirii se emite și își produce efectele și în situația în care proprietarii bunurilor ce se propun a fi expropriate, în termenul stabilit la art. 9 alin. (6), nu prezintă dovada dreptului de proprietate sau nu sunt cunoscuți proprietarii actuali, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a moștenitorilor necunoscuți sau în care nu se ajunge la o înțelegere privind valoarea despăgubirii în termenele stabilite în art. 11.</p>

		<p>necunoscuți sau în care nu se ajunge la o înțelegere privind valoarea despăgubirii în termenele stabilite în art. 11.</p> <p>(3) Determinarea cuantumului despăgubirii se stabilește în baza rapoartelor de evaluare, întocmite în conformitate cu Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare.”.</p>	<p>(3) Determinarea cuantumului despăgubirii se stabilește în baza rapoartelor de evaluare, întocmite în conformitate cu Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare.</p>
10.	-	<p>9. Se completează cu capitolul III¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Capitolul III¹ FAZA ADMINISTRATIVĂ DE EXPROPRIERE</p> <p>Articolul 12². Emiterea deciziei de expropriere</p> <p>(1) În termen de 15 zile lucrătoare de la data emiterii hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirii, reprezentantul expropriatorului are obligația emiterii actului administrativ individual în baza căruia se va asigura transferul dreptului de proprietate de la expropriat la expropriator - decizia de expropriere, care se comunică expropriaților în condițiile Codului administrativ. În situația în care pe parcursul acestui interval de timp nu au fost consemnate sumele de bani datorate cu titlu de despăgubire expropriaților, decizia de expropriere se emite doar după consemnarea acestor sume.</p> <p>(2) Decizia de expropriere constituie titlu executoriu pentru predarea bunului, atât împotriva celor expropriați, cât și împotriva celor care pretind un drept legat de obiectul exproprierii, până la soluționarea definitivă și</p>	<p>Capitolul III¹ FAZA ADMINISTRATIVĂ DE EXPROPRIERE</p> <p>Articolul 12². Emiterea deciziei de expropriere</p> <p>(1) În termen de 15 zile lucrătoare de la data emiterii hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirii, reprezentantul expropriatorului are obligația emiterii actului administrativ individual în baza căruia se va asigura transferul dreptului de proprietate de la expropriat la expropriator - decizia de expropriere, care se comunică expropriaților în condițiile Codului administrativ. În situația în care pe parcursul acestui interval de timp nu au fost consemnate sumele de bani datorate cu titlu de despăgubire expropriaților, decizia de expropriere se emite doar după consemnarea acestor sume.</p> <p>(2) Decizia de expropriere constituie titlu executoriu pentru predarea bunului, atât împotriva celor expropriați, cât și împotriva celor care pretind un drept legat de obiectul exproprierii, până la soluționarea definitivă și irevocabilă a litigiului legat de proprietatea obiectului exproprierii. Contestația asupra</p>

	<p>irevocabilă a litigiului legat de proprietatea obiectului exproprierii. Contestația asupra deciziei de expropriere nu suspendă transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor în cauză, iar reclamantul nu poate formula pe marginea deciziei de expropriere o cerere cu privire la suspendarea executării deciziei, în conformitate cu prevederile art. 214 din Codul administrativ.</p> <p>(3) Decizia de expropriere se emite și își produce efectele și în situația în care proprietarii bunurilor ce se propun a fi expropriate, în termenul stabilit la art. 9 alin. (6), nu prezintă un titlu valabil sau nu sunt cunoscuți proprietarii, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a moștenitorilor necunoscuți sau în care nu se ajunge la o înțelegere privind valoarea despăgubirii.</p> <p>(4) Decizia de expropriere se emite și își produce efectele în condițiile prezentei legi, inclusiv în situația în care bunurile sunt supuse unor măsuri asigurătorii de către organele de urmărire penală/executare silită, procuror, judecător de instrucție sau instanțele de judecată ori dacă aceste bunuri sunt grevate de drepturi reale limitate, inclusiv drepturi reale de garanție ca gajul, ipoteca și altele.</p> <p>(5) În situația prevăzută la alin. (4), cu cel puțin 30 de zile înainte de data emiterii deciziei de expropriere, expropriatorul notifică organelor de urmărire penală/de executare silită, procurorului, judecătorului de instrucție, instanței de judecată și/sau creditorului, faptul că bunul supus măsurilor</p>	<p>deciziei de expropriere nu suspendă transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor în cauză, iar reclamantul nu poate formula pe marginea deciziei de expropriere o cerere cu privire la suspendarea executării deciziei, în conformitate cu prevederile art. 214 din Codul administrativ.</p> <p>(3) Decizia de expropriere se emite și își produce efectele și în situația în care proprietarii bunurilor ce se propun a fi expropriate, în termenul stabilit la art. 9 alin. (6), nu prezintă un titlu valabil sau nu sunt cunoscuți proprietarii, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a moștenitorilor necunoscuți sau în care nu se ajunge la o înțelegere privind valoarea despăgubirii.</p> <p>(4) Decizia de expropriere se emite și își produce efectele în condițiile prezentei legi, inclusiv în situația în care bunurile sunt supuse unor măsuri asigurătorii de către organele de urmărire penală/executare silită, procuror, judecător de instrucție sau instanțele de judecată ori dacă aceste bunuri sunt grevate de drepturi reale limitate, inclusiv drepturi reale de garanție ca gajul, ipoteca și altele.</p> <p>(5) În situația prevăzută la alin. (4), cu cel puțin 30 de zile înainte de data emiterii deciziei de expropriere, expropriatorul notifică organelor de urmărire penală/de executare silită, procurorului, judecătorului de instrucție, instanței de judecată și/sau creditorului, faptul că bunul supus măsurilor asigurătorii/procedurilor de executare silită sau care este grevat de un drept real limitat, după caz, face obiectul procedurii de expropriere,</p>
--	---	--

	<p>asiguratorii/procedurilor de executare silită sau care este grevat de un drept real limitat, după caz, face obiectul procedurii de expropriere, solicitându-le să instituie măsurile asiguratorii sau poprirea asupra sumelor care vor rezulta din procedura de expropriere, comunicându-le datele de identificare a bunului, datele de identificare a proprietarilor, valoarea bunului, precum și orice alte informații necesare pentru organul de urmărire penală/de executare silită, procuror, judecător de instrucție, instanța de judecată și/sau creditor.</p> <p>(6) În termen de 30 zile de la emiterea notificării prevăzute la alin. (5), organul de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul comunică expropriatorului dacă intenționează să dispună măsurile asiguratorii sau poprirea asupra sumelor care urmează a fi consemnate pe numele proprietarului bunului, ca urmare a exproprierii.</p> <p>(7) În situația în care organul de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul, după caz, nu răspunde în termenul prevăzut la alin. (6), procedura de expropriere va continua conform prezentei legi, iar sumele rezultate din exproprierea bunului urmează a fi consemnate în contul trezorerial al expropriatorului pe numele proprietarului, fără a lua în considerare măsurile asiguratorii instituite de către organul de urmărire penală/de executare</p>	<p>solicitându-le să instituie măsurile asiguratorii sau poprirea asupra sumelor care vor rezulta din procedura de expropriere, comunicându-le datele de identificare a bunului, datele de identificare a proprietarilor, valoarea bunului, precum și orice alte informații necesare pentru organul de urmărire penală/de executare silită, procuror, judecător de instrucție, instanța de judecată și/sau creditor.</p> <p>(6) În termen de 30 zile de la emiterea notificării prevăzute la alin. (5), organul de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul comunică expropriatorului dacă intenționează să dispună măsurile asiguratorii sau poprirea asupra sumelor care urmează a fi consemnate pe numele proprietarului bunului, ca urmare a exproprierii.</p> <p>(7) În situația în care organul de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul, după caz, nu răspunde în termenul prevăzut la alin. (6), procedura de expropriere va continua conform prezentei legi, iar sumele rezultate din exproprierea bunului urmează a fi consemnate în contul trezorerial al expropriatorului pe numele proprietarului, fără a lua în considerare măsurile asiguratorii instituite de către organul de urmărire penală/de executare silită, procuror, judecător de instrucție, instanța de judecată sau dreptul real limitat al creditorului asupra obiectului exproprierii.</p>
--	--	---

		<p>silită, procuror, judecător de instrucție, instanța de judecată sau dreptul real limitat al creditorului asupra obiectului exproprierii.</p> <p>(8) În situația prevăzută la alin. (7) măsurile asigurătorii asupra bunului, respectiv dreptul real limitat încetează de drept odată cu transferul dreptului de proprietate către expropriator.</p> <p>(9) În situația în care organul de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul comunică intenția de a dispune instituirea măsurilor asigurătorii/poprirea asupra sumelor rezultate din exproprierea bunului, expropriatorul va consemna sumele pe numele proprietarului bunului, concomitent cu instituirea respectivelor măsuri de către autoritatea/persoana abilitată prin lege să realizeze măsurile date.</p> <p>(10) Prin derogare de la prevederile art. 139 alin (1) din Codul administrativ, transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor din proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice în proprietatea publică a expropriatorului operează de drept la data emiterii deciziei de expropriere de către expropriator, ulterior consemnării sumelor aferente despăgubirii.</p> <p>(11) În cazul exproprierii unor terenuri cultivate, intrarea în posesia asupra acestora se va face numai după ce recolta a fost strânsă, cu excepția cazului în care în valoarea despăgubirii a fost cuprinsă și valoarea recoltei nestrânse.</p>	<p>(8) În situația prevăzută la alin. (7) măsurile asigurătorii asupra bunului, respectiv dreptul real limitat încetează de drept odată cu transferul dreptului de proprietate către expropriator.</p> <p>(9) În situația în care organul de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul comunică intenția de a dispune instituirea măsurilor asigurătorii/poprirea asupra sumelor rezultate din exproprierea bunului, expropriatorul va consemna sumele pe numele proprietarului bunului, concomitent cu instituirea respectivelor măsuri de către autoritatea/persoana abilitată prin lege să realizeze măsurile date.</p> <p>(10) Prin derogare de la prevederile art. 139 alin (1) din Codul administrativ, transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor din proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice în proprietatea publică a expropriatorului operează de drept la data emiterii deciziei de expropriere de către expropriator, ulterior consemnării sumelor aferente despăgubirii.</p> <p>(11) În cazul exproprierii unor terenuri cultivate, intrarea în posesia asupra acestora se va face numai după ce recolta a fost strânsă, cu excepția cazului în care în valoarea despăgubirii a fost cuprinsă și valoarea recoltei nestrânse.</p> <p>Articolul 12³. Consemnarea și plata despăgubirilor</p>
--	--	--	--

		<p>Articolul 12³. Consemnarea și plata despăgubirilor</p> <p>(1) Plata despăgubirilor pentru obiectele exproprierii se face în baza unei cereri a persoanei interesate, ținându-se cont de cuantumul stabilit în hotărârea prevăzută la art. 12¹. Plata despăgubirilor urmează a fi făcută într-un termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la recepționarea cererii persoanei interesate.</p> <p>(2) În cazul în care persoanele interesate nu depun cererea potrivit prevederii de la alin. (1), expropriatorul va notifica acestora sumele propuse pentru plata despăgubirilor și le va consemna în contul trezorerial al expropriatorului pe numele proprietarului. Despăgubirile vor fi eliberate în condițiile prezentei legi.</p> <p>(3) În cazul în care despăgubirile referitoare la același bun sunt cerute în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane aparent îndreptățite, despăgubirile se vor consemna pe numele tuturor, urmând să fie împărțite potrivit legii. Despăgubirea va fi eliberată numai titularilor drepturilor dovedite prin acte autentice și hotărâri judecătorești definitive și irevocabile sau prin certificatul de moștenitor eliberat de notarul public. Eventualele litigii amână eliberarea despăgubirilor consemnate.</p> <p>(4) În situația în care proprietarul bunurilor a decedat, despăgubirea se va consemna pe seama defunctului. Despăgubirile vor fi eliberate numai moștenitorilor care își vor</p>	<p>(1) Plata despăgubirilor pentru obiectele exproprierii se face în baza unei cereri a persoanei interesate, ținându-se cont de cuantumul stabilit în hotărârea prevăzută la art. 12¹. Plata despăgubirilor urmează a fi făcută într-un termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la recepționarea cererii persoanei interesate.</p> <p>(2) În cazul în care persoanele interesate nu depun cererea potrivit prevederii de la alin. (1), expropriatorul va notifica acestora sumele propuse pentru plata despăgubirilor și le va consemna în contul trezorerial al expropriatorului pe numele proprietarului. Despăgubirile vor fi eliberate în condițiile prezentei legi.</p> <p>(3) În cazul în care despăgubirile referitoare la același bun sunt cerute în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane aparent îndreptățite, despăgubirile se vor consemna pe numele tuturor, urmând să fie împărțite potrivit legii. Despăgubirea va fi eliberată numai titularilor drepturilor dovedite prin acte autentice și hotărâri judecătorești definitive și irevocabile sau prin certificatul de moștenitor eliberat de notarul public. Eventualele litigii amână eliberarea despăgubirilor consemnate.</p> <p>(4) În situația în care proprietarul bunurilor a decedat, despăgubirea se va consemna pe seama defunctului. Despăgubirile vor fi eliberate numai moștenitorilor care își vor dovedi calitatea prin modalitățile prevăzute de lege.</p> <p>(5) În situația în care bunurile expropriate fac obiectul unei succesiuni, iar moștenitorii nu sunt cunoscuți sau nu pot prezenta certificat de</p>
--	--	--	---

	<p>dovedi calitatea prin modalitățile prevăzute de lege.</p> <p>(5) În situația în care bunurile expropriate fac obiectul unei succesiuni, iar moștenitorii nu sunt cunoscuți sau nu pot prezenta certificat de moștenitor, dacă procedura succesorală este deschisă, despăgubirea se va consemna pe seama succesiunii. În situația în care procedura succesorală nu este deschisă, un reprezentant al expropriatorului este îndreptățit să solicite informații asupra deschiderii succesiunii, iar suma reprezentând despăgubirile va fi consemnată pe seama succesiunii. Despăgubirile vor fi eliberate numai moștenitorilor care își vor dovedi calitatea prin modalitățile prevăzute de lege.</p> <p>(6) În cazul altor situații litigioase decât cele prevăzute la alin. (2) și (3), sumele aferente exproprierii se consemnează pe numele persoanelor aflate în litigiu, urmând a fi plătite în condițiile prezentei legi.</p> <p>(7) La cerere, despăgubirea va fi eliberată inclusiv expropriaților care nu sunt de acord cu cuantumul stabilit, proporțional cu cota-parte deținută, dacă s-a făcut dovada drepturilor acestora asupra obiectului exproprierii. Ulterior, în situația stabilirii unui quantum superior prin hotărâre judecătorească definitivă, expropriatorul va elibera acestor persoane, la cerere, suma reprezentând diferența dintre despăgubirea stabilită de instanța judecătorească și despăgubirea stabilită de expropriator,</p>	<p>moștenitor, dacă procedura succesorală este deschisă, despăgubirea se va consemna pe seama succesiunii. În situația în care procedura succesorală nu este deschisă, un reprezentant al expropriatorului este îndreptățit să solicite informații asupra deschiderii succesiunii, iar suma reprezentând despăgubirile va fi consemnată pe seama succesiunii. Despăgubirile vor fi eliberate numai moștenitorilor care își vor dovedi calitatea prin modalitățile prevăzute de lege.</p> <p>(6) În cazul altor situații litigioase decât cele prevăzute la alin. (2) și (3), sumele aferente exproprierii se consemnează pe numele persoanelor aflate în litigiu, urmând a fi plătite în condițiile prezentei legi.</p> <p>(7) La cerere, despăgubirea va fi eliberată inclusiv expropriaților care nu sunt de acord cu cuantumul stabilit, proporțional cu cota-parte deținută, dacă s-a făcut dovada drepturilor acestora asupra obiectului exproprierii. Ulterior, în situația stabilirii unui quantum superior prin hotărâre judecătorească definitivă, expropriatorul va elibera acestor persoane, la cerere, suma reprezentând diferența dintre despăgubirea stabilită de instanța judecătorească și despăgubirea stabilită de expropriator, proporțional cu cota-parte pe care au deținut-o.</p> <p>(8) În toate cazurile în care expropriatul nu ridică despăgubirile consemnate pe numele acestora în decurs de 5 ani din ziua transferului, se consideră că expropriatul a renunțat la dreptul său, iar despăgubirea consemnată se face venit al bugetului de stat</p>
--	---	--

		<p>proporțional cu cota-parte pe care au deținut-o.</p> <p>(8) În toate cazurile în care expropriatul nu ridică despăgubirile consemnate pe numele acestora în decurs de 5 ani din ziua transferului, se consideră că expropriatul a renunțat la dreptul său, iar despăgubirea consemnată se face venit al bugetului de stat sau al bugetelor locale, după caz, și se transferă de pe contul trezorerial al expropriatorului la bugetul de stat sau bugetul local, după caz.</p> <p>(9) În cazul în care expropriatul refuză să ridice despăgubirea consemnate pe numele său, refuzul se efectuează în scris și se autentifică notarial, considerându-se că acesta a renunțat la dreptul său, iar despăgubirea consemnată se face venit al bugetului de stat sau al bugetelor locale, după caz, și se transferă de pe contul trezorerial al expropriatorului la bugetul de stat sau bugetul local, după caz.</p> <p>(10) Expropriatul poate solicita despăgubirile consemnate pe numele său și transferate între timp la bugetul de stat sau bugetul local, după caz, în condițiile alin. (8), doar după ce a fost repus în termen de către instanța de judecată ca urmare a probării faptului că soluționarea situațiilor prevăzute la alin. (3) – (6) a durat mai mult decât termenul prevăzut la alin. (8) sau pentru alte motive întemeiate.”.</p>	<p>sau al bugetelor locale, după caz, și se transferă de pe contul trezorerial al expropriatorului la bugetul de stat sau bugetul local, după caz.</p> <p>(9) În cazul în care expropriatul refuză să ridice despăgubirea consemnate pe numele său, refuzul se efectuează în scris și se autentifică notarial, considerându-se că acesta a renunțat la dreptul său, iar despăgubirea consemnată se face venit al bugetului de stat sau al bugetelor locale, după caz, și se transferă de pe contul trezorerial al expropriatorului la bugetul de stat sau bugetul local, după caz.</p> <p>(10) Expropriatul poate solicita despăgubirile consemnate pe numele său și transferate între timp la bugetul de stat sau bugetul local, după caz, în condițiile alin. (8), doar după ce a fost repus în termen de către instanța de judecată ca urmare a probării faptului că soluționarea situațiilor prevăzute la alin. (3) – (6) a durat mai mult decât termenul prevăzut la alin. (8) sau pentru alte motive întemeiate.</p>
11.	<p>Capitolul IV</p> <p>PROCEDURILE JUDICIARE DE EXPROPRIERE</p>	<p>10. Titlul capitolului IV va avea următorul cuprins:</p> <p>„Capitolul IV</p>	<p>Capitolul IV</p> <p>FAZA JUDICIARĂ ÎN PROCEDURA DE EXPROPRIERE</p> <p>PROCEDURILE JUDICIARE DE EXPROPRIERE</p>

		FAZA JUDICIARĂ ÎN PROCEDURA DE EXPROPRIERE”.	
12.	<p>Articolul 13. Dispozițiile de procedură</p> <p>(1) În cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra exproprierii în modul stabilit la art.9-12, exproprierea pentru cauză de utilitate publică nu poate fi făcută decât prin hotărâre judecătorească cu dreptă și prealabilă despăgubire.</p> <p>(2) Pentru cazurile de expropriere în scopul asigurării apărării țării, ordinii publice și securității naționale, procedurile de expropriere menționate la capitolele II-IV se fac în regim secret ca să nu se divulge informațiile și, în felul acesta, să nu se aducă prejudicii potențialului de apărare al țării, ordinii publice și securității naționale.</p> <p>(3) Expropriatorul este în drept să renunțe la expropriere, inclusiv în cazul hotărârii definitive a instanței de judecată privitoare la despăgubire dacă aceasta din urmă nu s-a efectuat. Expropriatul, în acest caz, are dreptul să ceară despăgubirea prejudiciului cauzat.</p>	<p>11. La articolul 13:</p> <p>Alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) În situația în care expropriatul este nemulțumit de cuantumul despăgubirii determinat prin hotărârea de stabilire a cuantumului despăgubirii în conformitate cu prevederile art. 12¹, precum și în situația în care acesta nu este de acord cu exproprierea parțială, realizată în conformitate cu art. 2 alin. (4), acesta se poate adresa direct instanței judecătorești competente în termenul general de prescripție prevăzut în art. 209 alin. (1) din Codul administrativ, care curge de la data la care i-a fost comunicată hotărârea de stabilire a cuantumului despăgubirii, sub sancțiunea decăderii, fără a putea contesta transferul dreptului de proprietate către expropriator asupra obiectului exproprierii, iar exercitarea căilor de atac nu suspendă efectele deciziei de expropriere și transferului dreptului de proprietate.”;</p> <p>La alineatul (2), textul „procedurile de expropriere menționate la capitolele II-IV se fac” se substituie cu cuvintele „examinarea cauzelor se face”;</p> <p>Alineatul (3) se abrogă;</p> <p>Se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Atât procedura de expropriere, cât și lucrările de utilitate publică ce fac obiectul prezentei legi nu pot fi suspendate sau sistate la cererea vreunei persoane care invocă</p>	<p>Articolul 13. Dispozițiile de procedură</p> <p>(1) În situația în care expropriatul este nemulțumit de cuantumul despăgubirii determinat prin hotărârea de stabilire a cuantumului despăgubirii în conformitate cu prevederile art. 12¹, precum și în situația în care acesta nu este de acord cu exproprierea parțială, realizată în conformitate cu art. 2 alin. (4), acesta se poate adresa direct instanței judecătorești competente în termenul general de prescripție prevăzut în art. 209 alin. (1) din Codul administrativ, care curge de la data la care i-a fost comunicată hotărârea de stabilire a cuantumului despăgubirii, sub sancțiunea decăderii, fără a putea contesta transferul dreptului de proprietate către expropriator asupra obiectului exproprierii, iar exercitarea căilor de atac nu suspendă efectele deciziei de expropriere și transferului dreptului de proprietate. ~~În cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra exproprierii în modul stabilit la art.9-12, exproprierea pentru cauză de utilitate publică nu poate fi făcută decât prin hotărâre judecătorească cu dreptă și prealabilă despăgubire.~~</p> <p>(2) Pentru cazurile de expropriere în scopul asigurării apărării țării, ordinii publice și securității naționale, examinarea cauzelor se face ~~procedurile de expropriere menționate la capitolele II-IV se fac~~ în regim secret ca să nu se divulge informațiile și, în felul acesta, să nu</p>

		<p>existența unor litigii privind posesia ori proprietatea obiectului exproprierii.”.</p>	<p>se aducă prejudicii potențialului de apărare al țării, ordinii publice și securității naționale.</p> <p>~~(3) Expropriatorul este în drept să renunțe la expropriere, inclusiv în cazul hotărârii definitive a instanței de judecată privitoare la despăgubire dacă aceasta din urmă nu s-a efectuat. Expropriatul, în acest caz, are dreptul să ceară despăgubirea prejudiciului cauzat.~~</p> <p>(4) Atât procedura de expropriere, cât și lucrările de utilitate publică ce fac obiectul prezentei legi nu pot fi suspendate sau sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea obiectului exproprierii.</p>
13.	<p>Articolul 15. Stabilirea cuantumului despăgubirii</p> <p>(1) În caz de litigiu asupra cuantumului despăgubirii, instanța de judecată va institui o comisie de experți la care pot participa câte un reprezentant al expropriatorului și al expropriatului.</p> <p>(2) Despăgubirea se compune din valoarea reală a imobilelor sau a drepturilor patrimoniale supuse exproprierii și din daunele cauzate proprietarului sau titularilor de alte drepturi reale.</p> <p>(3) La calcularea cuantumului despăgubirii, comisia de experți și instanța de judecată vor ține cont de</p>	<p>12. La articolul 15:</p> <p>Alineatul (1), cuvintele „În caz de litigiu asupra cuantumului despăgubirii” se substituie cu cuvintele „În vederea stabilirii cuantumului despăgubirii”;</p> <p>Se completează cu alineatul (4¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) În cazul unei exproprieri parțiale, dacă partea de imobil rămasă neexpropriată va dobândi un spor de valoare ca urmare a lucrărilor ce se vor realiza, experții, ținând seamă de prevederile alineatului precedent, vor putea propune instanței o eventuală reducere numai a daunelor.”;</p> <p>Se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins:</p> <p>„(6) În toate cazurile, despăgubirea acordată de instanță nu va putea fi mai mică decât cea</p>	<p>Articolul 15. Stabilirea cuantumului despăgubirii</p> <p>(1) În vederea stabilirii cuantumului despăgubirii ~~În caz de litigiu asupra eantumului despăgubirii~~, instanța de judecată va institui o comisie de experți la care pot participa câte un reprezentant al expropriatorului și al expropriatului.</p> <p>(2) Despăgubirea se compune din valoarea reală a imobilelor sau a drepturilor patrimoniale supuse exproprierii și din daunele cauzate proprietarului sau titularilor de alte drepturi reale.</p> <p>(3) La calcularea cuantumului despăgubirii, comisia de experți și instanța de judecată vor ține cont de prețul la care se vînd imobilele și</p>

	<p>prețul la care se vînd imobilele și drepturile de același fel în teritoriul respectiv, la data întocmirii actului de expertiză, precum și de prejudiciile aduse proprietarului sau, după caz, titularilor de alte drepturi reale, luînd în considerare și dovezile prezentate de aceștia.</p> <p>(4) Experții vor determina despăgubirile ce se cuvin proprietarului, separat de cele ce se cuvin titularilor de alte drepturi reale.</p> <p>(5) În cazul exproprierii de teren, cuantumul despăgubirii nu trebuie să fie mai mic decît prețul normativ stabilit în baza tarifelor prevăzute de legislație.</p>	<p>oferită de expropriator și nici mai mare decît cea solicitată de expropriat.”.</p>	<p>drepturile de același fel în teritoriul respectiv, la data întocmirii actului de expertiză, precum și de prejudiciile aduse proprietarului sau, după caz, titularilor de alte drepturi reale, luînd în considerare și dovezile prezentate de aceștia.</p> <p>(4) Experții vor determina despăgubirile ce se cuvin proprietarului, separat de cele ce se cuvin titularilor de alte drepturi reale.</p> <p>(4¹) În cazul unei exproprieri parțiale, dacă partea de imobil rămasă neexpropriată va dobîndi un spor de valoare ca urmare a lucrărilor ce se vor realiza, experții, ținînd seamă de prevederile alineatului precedent, vor putea propune instanței o eventuală reducere numai a daunelor.</p> <p>(5) În cazul exproprierii de teren, cuantumul despăgubirii nu trebuie să fie mai mic decît prețul normativ stabilit în baza tarifelor prevăzute de legislație.</p> <p>(6) În toate cazurile, despăgubirea acordată de instanță nu va putea fi mai mică decît cea oferită de expropriator și nici mai mare decît cea solicitată de expropriat.</p>
14.	<p>Articolul 16. Plata despăgubirilor și punerea în posesiune a expropriatorului</p> <p>(1) Plata despăgubirilor se va face în modul convenit între părți. În lipsa unui acord între ele, instanța de judecată va hotărî depunerea de mijloace pe contul bancar al expropriatului, stabilind și</p>	<p>13. La articolul 16: Titlul va avea următorul cuprins: „Articolul 16. Plata despăgubirilor stabilite de instanța de judecată”; Alineatul (2) se abrogă.</p>	<p>Articolul 16. Plata despăgubirilor stabilite de instanța de judecată ~~Plata despăgubirilor și punerea în posesiune a expropriatorului~~</p> <p>(1) Plata despăgubirilor se va face în modul convenit între părți. În lipsa unui acord între ele, instanța de judecată va hotărî depunerea de mijloace pe contul bancar al expropriatului,</p>

	<p>termenul de plată, care nu va depăși 30 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.</p> <p>(2) Punerea în posesiune asupra terenurilor cultivate se va face numai după ce recolta a fost strânsă, cu excepția cazului în care în valoarea despăgubirii a fost cuprinsă și valoarea recoltei nestrânse.</p> <p>(3) În situația în care există creditori privilegiați sau alți creditori stabiliți prin hotărâre judecătorească, aceștia vor fi plătiți din drepturile cuvenite cu titlu de despăgubire. Cuantumul despăgubirii pentru fiecare creditor va fi stabilit de către instanța de judecată.</p>		<p>stabilind și termenul de plată, care nu va depăși 30 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.</p> <p>~~(2) Punerea în posesiune asupra terenurilor cultivate se va face numai după ce recolta a fost strânsă, cu excepția cazului în care în valoarea despăgubirii a fost cuprinsă și valoarea recoltei nestrânse.~~</p> <p>(3) În situația în care există creditori privilegiați sau alți creditori stabiliți prin hotărâre judecătorească, aceștia vor fi plătiți din drepturile cuvenite cu titlu de despăgubire. Cuantumul despăgubirii pentru fiecare creditor va fi stabilit de către instanța de judecată.</p>
15.	<p>Capitolul V</p> <p>DREPTURILE EXPROPRIATULUI</p>	<p>14. Titlul capitolului V va avea următorul cuprins:</p> <p>„Capitolul V DREPTURILE EXPROPRIATORULUI ȘI EXPROPRIATULUI”.</p>	<p>Capitolul V</p> <p>DREPTURILE EXPROPRIATORULUI ȘI EXPROPRIATULUI DREPTURILE EXPROPRIATULUI</p>
16.	<p>Articolul 18. Dreptul de preemțiune</p> <p>Dacă lucrările pentru care s-a făcut exproprierea nu s-au realizat, iar expropriatorul dorește înstrăinarea imobilului sau, după caz, cedarea drepturilor asupra imobilului, expropriatul, fost titular de drepturi, are dreptul prioritar de a-l cumpăra la un preț negociabil ce nu poate fi mai mare decât despăgubirea actualizată. În acest scop, expropriatorul se va adresa în scris</p>	<p>15. Articolul 18 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 18. Dreptul expropriatorului de renunțare la expropriere și dreptul de preemțiune al expropriatului</p> <p>(1) Expropriatorul este în drept să renunțe la continuarea lucrărilor pentru cauză de utilitate publică în vederea cărora a inițiat procedurile de expropriere sau, după caz, la exproprierea anumitor bunuri particulare, dacă, la momentul respectiv, nu a avut deja loc transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor date.</p>	<p>Articolul 18. Dreptul expropriatorului de renunțare la expropriere și dreptul de preemțiune al expropriatului</p> <p>(1) Expropriatorul este în drept să renunțe la continuarea lucrărilor pentru cauză de utilitate publică în vederea cărora a inițiat procedurile de expropriere sau, după caz, la exproprierea anumitor bunuri particulare, dacă, la momentul respectiv, nu a avut deja loc transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor date.</p> <p>(2) În cazul renunțării la continuarea lucrărilor pentru cauză de utilitate publică, aceasta se</p>

<p>fostului proprietar, oferindu-i pentru răspuns un termen de 30 de zile.</p>	<p>(2) În cazul renunțării la continuarea lucrărilor pentru cauză de utilitate publică, aceasta se realizează prin adoptarea unui act de renunțare la lucrările pentru cauză de utilitate publică și de abrogare a actului anterior prin care a fost declarată utilitatea publică de interes național sau de interes local. Actul de renunțare se adoptă de către autoritatea care a declarat anterior utilitatea publică a lucrărilor respective.</p> <p>(3) Publicitatea actului de renunțare la lucrările pentru cauză de utilitate publică se realizează în condițiile art. 8.</p> <p>(4) Dacă lucrările pentru care s-a făcut exproprierea nu s-au realizat, renunțându-se la acestea în condițiile alin. (1), iar expropriatorul dorește înstrăinarea bunului expropriat anterior sau, după caz, cedarea drepturilor asupra bunului, expropriatul, fost titular de drepturi, are dreptul prioritar de a-l cumpăra la un preț negociabil ce nu poate fi mai mare decât despăgubirea achitată de către expropriator actualizată. În acest scop, expropriatorul se va adresa în scris fostului proprietar, oferindu-i pentru răspuns un termen de 30 de zile.”.</p>	<p>realizează prin adoptarea unui act de renunțare la lucrările pentru cauză de utilitate publică și de abrogare a actului anterior prin care a fost declarată utilitatea publică de interes național sau de interes local. Actul de renunțare se adoptă de către autoritatea care a declarat anterior utilitatea publică a lucrărilor respective.</p> <p>(3) Publicitatea actului de renunțare la lucrările pentru cauză de utilitate publică se realizează în condițiile art. 8.</p> <p>(4) Dacă lucrările pentru care s-a făcut exproprierea nu s-au realizat, renunțându-se la acestea în condițiile alin. (1), iar expropriatorul dorește înstrăinarea bunului expropriat anterior sau, după caz, cedarea drepturilor asupra bunului, expropriatul, fost titular de drepturi, are dreptul prioritar de a-l cumpăra la un preț negociabil ce nu poate fi mai mare decât despăgubirea achitată de către expropriator actualizată. În acest scop, expropriatorul se va adresa în scris fostului proprietar, oferindu-i pentru răspuns un termen de 30 de zile.</p> <p>Dreptul de preemțiune</p> <p>~~Dacă lucrările pentru care s-a făcut exproprierea nu s-au realizat, iar expropriatorul dorește înstrăinarea imobilului sau, după caz, cedarea drepturilor asupra imobilului, expropriatul, fost titular de drepturi, are dreptul prioritar de a-l cumpăra la un preț negociabil ce nu poate fi mai mare decât despăgubirea actualizată. În acest scop,~~</p>
--	--	---

			expropriatorul se va adresa în scris fostului proprietar, oferindu-i pentru răspuns un termen de 30 de zile.
17.	<p>Articolul 19. Dreptul la închiriere și dreptul la retrocedare</p> <p>(...)</p> <p>(2) Dacă bunurile imobile expropriate sau drepturile asupra acestora nu au fost utilizate în termen de un an la destinația pentru care au fost expropriate, respectiv lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot să ceară retrocedarea lor, dacă nu s-a făcut o nouă declarație de utilitate publică.</p> <p>(...)</p> <p>(4) Prețul imobilului retrocedat se va stabili ca și în cazul exproprierii și nu poate fi mai mare decât despăgubirea actualizată.</p>	<p>16. La articolul 19:</p> <p>alineatul (2) se completează cu propoziția „Retrocedarea bunurilor nu poate fi solicitată în cazul în care cu referire la lucrările de utilitate publică pentru care acestea au fost expropriate a fost adoptat un act de renunțare, în condițiile art. 18 alin. (1)-(3).”;</p> <p>la alineatul (4), cuvântul „actualizată” se substituie cu cuvintele „achitată de către expropriator”.</p>	<p>Articolul 19. Dreptul la închiriere și dreptul la retrocedare</p> <p>(...)</p> <p>(2) Dacă bunurile imobile expropriate sau drepturile asupra acestora nu au fost utilizate în termen de un an la destinația pentru care au fost expropriate, respectiv lucrările nu au fost începute, foștii proprietari pot să ceară retrocedarea lor, dacă nu s-a făcut o nouă declarație de utilitate publică. Retrocedarea bunurilor nu poate fi solicitată în cazul în care cu referire la lucrările de utilitate publică pentru care acestea au fost expropriate a fost adoptat un act de renunțare, în condițiile art. 18 alin. (1)-(3).</p> <p>(...)</p> <p>(4) Prețul imobilului retrocedat se va stabili ca și în cazul exproprierii și nu poate fi mai mare decât despăgubirea achitată de către expropriator actualizată.</p>
18.	<p>Articolul 20. Dreptul de retenție</p> <p>Expropriatul poate reține obiectul exproprierii până la data primirii despăgubirii ce i se cuvine și va efectua cheltuielile necesare până se va asigura folosirea obiectului la destinație.</p>	<p>17. La articolul 20, cuvintele „primirii despăgubirii ce i se cuvine” se substituie cu cuvintele „emiterii deciziei de expropriere în conformitate cu prevederile art. 12²”.</p>	<p>Articolul 20. Dreptul de retenție</p> <p>Expropriatul poate reține obiectul exproprierii până la data emiterii deciziei de expropriere în conformitate cu prevederile art. 12² ~~primirii despăgubirii ce i se cuvine~~ și va efectua cheltuielile necesare până se va asigura folosirea obiectului la destinație.</p>

19.	-	<p>18. Se completează cu articolul 21¹, cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 21¹. Transferul către stat de bunuri proprietate publică ce aparțin unei unități administrativ-teritoriale</p> <p>(1) În cazul inițierii unor lucrări de utilitate publică de interes național, dreptul de proprietate publică asupra bunurilor din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale, ce urmează a fi afectate de lucrările respective, poate fi transferat de la unitatea administrativ-teritorială către stat.</p> <p>(2) În cazul în care, pentru desfășurarea lucrărilor de utilitate publică de interes național, este necesar transferul către stat a dreptului de proprietate asupra unui bun din domeniul public al proprietății publice a unității administrativ-teritoriale, transferul dat se poate realiza doar în urma adoptării de către consiliul local, în calitate de autoritate publică ce este titulară a dreptului de administrare a patrimoniului unității administrativ-teritoriale, la propunerea Guvernului, a unei decizii privind trecerea bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale din domeniul public în domeniul privat.</p> <p>(3) Refuzul consiliului local de a emite decizia prevăzută la alin. (2) poate fi contestat de către Guvern în procedura de contencios administrativ, prin intermediul oficiului teritorial corespunzător al Cămarilor de Stat.</p> <p>(4) În cazul bunurilor din domeniul privat al proprietății publice a unităților administrativ-teritoriale, transferul dreptului de proprietate</p>	<p>Articolul 21¹. Transferul către stat de bunuri proprietate publică ce aparțin unei unități administrativ-teritoriale</p> <p>(1) În cazul inițierii unor lucrări de utilitate publică de interes național, dreptul de proprietate publică asupra bunurilor din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale, ce urmează a fi afectate de lucrările respective, poate fi transferat de la unitatea administrativ-teritorială către stat.</p> <p>(2) În cazul în care, pentru desfășurarea lucrărilor de utilitate publică de interes național, este necesar transferul către stat a dreptului de proprietate asupra unui bun din domeniul public al proprietății publice a unității administrativ-teritoriale, transferul dat se poate realiza doar în urma adoptării de către consiliul local, în calitate de autoritate publică ce este titulară a dreptului de administrare a patrimoniului unității administrativ-teritoriale, la propunerea Guvernului, a unei decizii privind trecerea bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale din domeniul public în domeniul privat.</p> <p>(3) Refuzul consiliului local de a emite decizia prevăzută la alin. (2) poate fi contestat de către Guvern în procedura de contencios administrativ, prin intermediul oficiului teritorial corespunzător al Cămarilor de Stat.</p> <p>(4) În cazul bunurilor din domeniul privat al proprietății publice a unităților administrativ-teritoriale, transferul dreptului de proprietate operează în condițiile procedurii de expropriere reglementate de prezenta lege,</p>
-----	---	---	---

		operează în condițiile procedurii de expropriere reglementate de prezenta lege, după consemnarea sumelor datorate cu titlu de despăgubiri.”.	după consemnarea sumelor datorate cu titlu de despăgubiri.
Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale			
20.	<p>Articolul 11. Apărarea dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale</p> <p>(1) Proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale este imprescriptibilă. Ea nu poate fi supusă exproprierii și nu poate constitui obiectul unor garanții reale. Această proprietate poate fi dată în administrare sau închiriată în condițiile legii.</p> <p>(2) Actele juridice încheiate cu încălcarea prevederilor prezentului articol sînt lovite de nulitate absolută.</p>	<p>Art. III – La articolul 11 alineatul (1) din Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 124-125, art. 611), cuvintele „nu poate fi supusă exproprierii și” se exclud.</p>	<p>Articolul 11. Apărarea dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale</p> <p>(1) Proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale este imprescriptibilă. Ea nu poate fi supusă exproprierii și nu poate constitui obiectul unor garanții reale. Această proprietate poate fi dată în administrare sau închiriată în condițiile legii.</p> <p>(2) Actele juridice încheiate cu încălcarea prevederilor prezentului articol sînt lovite de nulitate absolută.</p>
Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002			
21.	<p>Articolul 501. Garantarea dreptului de proprietate</p> <p>(1) Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă.</p> <p>(2) Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.</p>	<p>Art. IV – La articolul 501 alineatul (4) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132), ultima propoziție se exclude.</p>	<p>Articolul 501. Garantarea dreptului de proprietate</p> <p>(1) Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă.</p> <p>(2) Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.</p> <p>(3) Pentru lucrări de interes general, autoritatea publică poate folosi solul oricărei proprietăți</p>

	<p>(3) Pentru lucrări de interes general, autoritatea publică poate folosi solul oricărei proprietăți imobiliare cu obligația de a despăgubi proprietarul pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum și pentru alte daune imputabile ei.</p> <p>(4) Despăgubirile prevăzute la alin.(2) și (3) se determină de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin hotărâre judecătorească. În acest caz, decizia de retragere a bunurilor din proprietatea persoanei nu poate fi executată pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.</p> <p>(5) Nu pot fi confiscate bunurile dobîndite licit, cu excepția celor destinate sau folosite pentru savîrșirea de contravenții sau infracțiuni. Caracterul licit al dobîndirii bunurilor se prezumă.</p>		<p>imobiliare cu obligația de a despăgubi proprietarul pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum și pentru alte daune imputabile ei.</p> <p>(4) Despăgubirile prevăzute la alin.(2) și (3) se determină de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin hotărâre judecătorească. În acest caz, decizia de retragere a bunurilor din proprietatea persoanei nu poate fi executată pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.</p> <p>(5) Nu pot fi confiscate bunurile dobîndite licit, cu excepția celor destinate sau folosite pentru savîrșirea de contravenții sau infracțiuni. Caracterul licit al dobîndirii bunurilor se prezumă.</p>
Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003			
22.	<p>Articolul 210¹. Înlocuirea bunurilor puse sub sechestr</p> <p>(1) La solicitarea persoanelor indicate la art. 204 alin. (1), procurorul poate dispune, prin ordonanță motivată, înlocuirea bunurilor puse sub sechestr cu alte bunuri, dacă acestea sunt libere de orice vicii și sunt deținute în proprietate de aceste persoane. Valoarea bunurilor a căror înlocuire se solicită trebuie să fie cel puțin egală cu valoarea bunurilor</p>	<p>Art. V – Articolul 210¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 263-269, art. 855), se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) În cazul în care bunurile puse sub sechestr urmează a fi expropriate de către stat sau de către o unitate administrativ-teritorială pentru realizarea unor lucrări de utilitate publică, organul abilitat va institui măsura asigurătorie a sechestrului pe sumele</p>	<p>Articolul 210¹. Înlocuirea bunurilor puse sub sechestr</p> <p>(1) La solicitarea persoanelor indicate la art. 204 alin. (1), procurorul poate dispune, prin ordonanță motivată, înlocuirea bunurilor puse sub sechestr cu alte bunuri, dacă acestea sunt libere de orice vicii și sunt deținute în proprietate de aceste persoane. Valoarea bunurilor a căror înlocuire se solicită trebuie să fie cel puțin egală cu valoarea bunurilor</p>

	<p>sechestrare, stabilită în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.</p> <p>(2) Ordonanța procurorului se transmite spre executare entităților responsabile.</p> <p>(3) Prevederile art. 206–210 se aplică în modul corespunzător.</p>	<p>care urmează a fi consemnate pe numele proprietarului bunului expropriat, cu respectarea condițiilor prevăzute în Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.”.</p>	<p>sechestrare, stabilită în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.</p> <p>(2) Ordonanța procurorului se transmite spre executare entităților responsabile.</p> <p>(3) Prevederile art. 206–210 se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(4) În cazul în care bunurile puse sub sechestru urmează a fi expropriate de către stat sau de către o unitate administrativ-teritorială pentru realizarea unor lucrări de utilitate publică, organul abilitat va institui măsura asigurătorie a sechestrului pe sumele care urmează a fi consemnate pe numele proprietarului bunului expropriat, cu respectarea condițiilor prevăzute în Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.</p>
Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003			
23.	<p>Articolul 175. Măsurile de asigurare a acțiunii</p> <p>(1) În vederea asigurării acțiunii, judecătorul sau instanța este în drept:</p> <p>a) să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârîtlui, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;</p> <p>a¹) să noteze acțiunea, în registrele de publicitate prevăzute de lege, în raport cu drepturile pârîtlui;</p>	<p>Art. VI – Articolul 175 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 142-148, art. 277), se completează cu alineatul (7), cu următorul cuprins:</p> <p>„(7) În cazul în care bunurile puse sub sechestru urmează a fi expropriate de către stat sau de către o unitate administrativ-teritorială pentru realizarea unor lucrări de utilitate publică, organul abilitat va institui măsura asigurătorie a sechestrului pe sumele care urmează a fi consemnate pe numele proprietarului bunului expropriat, cu respectarea condițiilor prevăzute în Legea</p>	<p>Articolul 175. Măsurile de asigurare a acțiunii</p> <p>(1) În vederea asigurării acțiunii, judecătorul sau instanța este în drept:</p> <p>a) să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârîtlui, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;</p> <p>a¹) să noteze acțiunea, în registrele de publicitate prevăzute de lege, în raport cu drepturile pârîtlui;</p> <p>b) să interzică pârîtlui săvîrșirea unor anumite acte;</p>

<p>b) să interzică pîrîtului săvîrșirea unor anumite acte;</p> <p>c) să interzică altor persoane săvîrșirea unor anumite acte în privința obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pîrît sau îndeplinirea unor alte obligații față de el;</p> <p>d) să suspende vînzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acțiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar);</p> <p>e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.</p> <p>(2) Judecătorul sau instanța dispune, la cererea participanților la proces, aplicarea și a altor măsuri de asigurare a acțiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acțiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depășește valoarea acțiunii.</p> <p>(3) În cazul încălcării interdicțiilor specificate la alin.(1) lit.b) și c), vinovaților se aplică o amendă de la 10 la 20 de unități convenționale. Pe lângă aceasta, reclamantul poate cere vinovaților reparația prejudiciilor</p>	<p>exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.”.</p>	<p>c) să interzică altor persoane săvîrșirea unor anumite acte în privința obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pîrît sau îndeplinirea unor alte obligații față de el;</p> <p>d) să suspende vînzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acțiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar);</p> <p>e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.</p> <p>(2) Judecătorul sau instanța dispune, la cererea participanților la proces, aplicarea și a altor măsuri de asigurare a acțiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acțiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depășește valoarea acțiunii.</p> <p>(3) În cazul încălcării interdicțiilor specificate la alin.(1) lit.b) și c), vinovaților se aplică o amendă de la 10 la 20 de unități convenționale. Pe lângă aceasta, reclamantul poate cere vinovaților reparația prejudiciilor cauzate prin neexecutarea încheierii judecătorești de asigurare a acțiunii.</p> <p>(4) Sechestrul sau interdicția aplicată în privința unui drept înregistrat într-un registru de publicitate prevăzut de lege nu împiedică titularul dreptului să încheie acte juridice de</p>
--	---	---

<p>cauzate prin neexecutarea încheierii judecătorești de asigurare a acțiunii.</p> <p>(4) Sechestrul sau interdicția aplicată în privința unui drept înregistrat într-un registru de publicitate prevăzut de lege nu împiedică titularul dreptului să încheie acte juridice de dispoziție cu privire la drept, cu condiția că actul juridic stipulează expres că este încheiat sub condiția suspensivă a ridicării sechestrului sau interdicției. În acest caz, dreptul dobânditorului doar se înregistrează provizoriu.</p> <p>(5) Nu pot fi puse sub sechestru, inclusiv în procesele de insolabilitate, acțiunile emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) și art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor. În cazurile prevăzute de prezentul alineat, pot fi puse sub sechestru mijloacele bănești rezultante din înstrăinarea acestor acțiuni.</p> <p>(6) Instanța de judecată nu poate dispune, inclusiv în procesele de insolabilitate, măsuri de asigurare a acțiunii care au drept obiect sau efect interzicerea înstrăinării obligatorii a acțiunilor emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și</p>		<p>dispoziție cu privire la drept, cu condiția că actul juridic stipulează expres că este încheiat sub condiția suspensivă a ridicării sechestrului sau interdicției. În acest caz, dreptul dobânditorului doar se înregistrează provizoriu.</p> <p>(5) Nu pot fi puse sub sechestru, inclusiv în procesele de insolabilitate, acțiunile emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) și art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor. În cazurile prevăzute de prezentul alineat, pot fi puse sub sechestru mijloacele bănești rezultante din înstrăinarea acestor acțiuni.</p> <p>(6) Instanța de judecată nu poate dispune, inclusiv în procesele de insolabilitate, măsuri de asigurare a acțiunii care au drept obiect sau efect interzicerea înstrăinării obligatorii a acțiunilor emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) și art. 52¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.</p> <p>(7) În cazul în care bunurile puse sub sechestru urmează a fi expropriate de către stat sau de către o unitate administrativ-teritorială pentru realizarea unor lucrări de utilitate publică, organul abilitat va institui măsura asigurătorie a sechestrului pe sumele care urmează a fi consemnate pe numele proprietarului bunului</p>
--	--	---

	c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) și art. 52 ¹ din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.		expropriat, cu respectarea condițiilor prevăzute în Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.
Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018			
24.	<p>Articolul 214. Suspendarea executării actului administrativ individual contestat</p> <p>(1) Suspendarea executării actului administrativ individual contestat poate fi solicitată de către reclamant instanței de judecată care examinează acțiunea de contencios administrativ. Reclamantul poate solicita instanței de judecată competente suspendarea executării actului administrativ individual până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ dacă autoritatea publică investită cu soluționarea cererii prealabile a refuzat suspendarea sau nu a soluționat cererea de suspendare în termenul stabilit la art. 172 alin. (3).</p> <p>(2) Instanța de judecată poate dispune suspendarea executării actului administrativ individual din motivele prevăzute la art. 172 alin. (2).</p> <p>(3) Pentru probarea faptelor, participanții, în locul prezentării probelor obișnuite, pot depune o declarație pe propria răspundere.</p> <p>(4) Instanța de judecată decide cu privire la suspendarea executării actului administrativ individual printr-o</p>	<p>Art. VII – Articolul 214 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 466), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (11), cu următorul cuprins:</p> <p>„(11) Nu pot fi suspendate deciziile de expropriere, emise de către subiecții legali competenți, în conformitate cu prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.”.</p>	<p>Articolul 214. Suspendarea executării actului administrativ individual contestat</p> <p>(1) Suspendarea executării actului administrativ individual contestat poate fi solicitată de către reclamant instanței de judecată care examinează acțiunea de contencios administrativ. Reclamantul poate solicita instanței de judecată competente suspendarea executării actului administrativ individual până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ dacă autoritatea publică investită cu soluționarea cererii prealabile a refuzat suspendarea sau nu a soluționat cererea de suspendare în termenul stabilit la art. 172 alin. (3).</p> <p>(2) Instanța de judecată poate dispune suspendarea executării actului administrativ individual din motivele prevăzute la art. 172 alin. (2).</p> <p>(3) Pentru probarea faptelor, participanții, în locul prezentării probelor obișnuite, pot depune o declarație pe propria răspundere.</p> <p>(4) Instanța de judecată decide cu privire la suspendarea executării actului administrativ individual printr-o încheiere susceptibilă de recurs, fără citarea participanților la proces. Dacă consideră necesar, instanța de judecată</p>

<p>încheiere susceptibilă de recurs, fără citarea participanților la proces. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează părțile pentru audiere în privința temeiniciei cererii de suspendare. Prevederile art. 177 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu se aplică.</p> <p>(5) Suspendarea executării poate fi condiționată de plata unei cauțiuni, de îndeplinirea anumitor condiții sau poate fi limitată în timp.</p> <p>(6) Dacă la momentul suspendării executării actului administrativ individual de către instanța de judecată acesta este deja executat, instanța dispune, la cerere, întoarcerea executării, în măsura în care este real posibilă.</p> <p>(7) Instanța de judecată care examinează acțiunea în contenciosul administrativ poate modifica sau anula în orice moment încheierile privind cererile prevăzute la alin. (4). Participantul la proces poate solicita modificarea sau anularea unei astfel de încheieri ca urmare a schimbării circumstanțelor sau a neinvocării acestora în procedura inițială din motive neimputabile lui.</p> <p>(8) Nu pot fi suspendate actele Băncii Naționale a Moldovei ce țin de domeniul politicii monetare și valutare, inclusiv de măsurile de salvagardare, actele Băncii</p>		<p>citează părțile pentru audiere în privința temeiniciei cererii de suspendare. Prevederile art. 177 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu se aplică.</p> <p>(5) Suspendarea executării poate fi condiționată de plata unei cauțiuni, de îndeplinirea anumitor condiții sau poate fi limitată în timp.</p> <p>(6) Dacă la momentul suspendării executării actului administrativ individual de către instanța de judecată acesta este deja executat, instanța dispune, la cerere, întoarcerea executării, în măsura în care este real posibilă.</p> <p>(7) Instanța de judecată care examinează acțiunea în contenciosul administrativ poate modifica sau anula în orice moment încheierile privind cererile prevăzute la alin. (4). Participantul la proces poate solicita modificarea sau anularea unei astfel de încheieri ca urmare a schimbării circumstanțelor sau a neinvocării acestora în procedura inițială din motive neimputabile lui.</p> <p>(8) Nu pot fi suspendate actele Băncii Naționale a Moldovei ce țin de domeniul politicii monetare și valutare, inclusiv de măsurile de salvagardare, actele Băncii Naționale cu privire la administrarea specială asupra băncilor referitoare la retragerea licenței entităților supravegheate de Banca Națională, cu privire la inițierea procedurii de lichidare silită a băncilor, actele Băncii</p>
--	--	--

<p>Naționale cu privire la administrarea specială asupra băncilor referitoare la retragerea licenței entităților supravegheate de Banca Națională, cu privire la inițierea procedurii de lichidare silită a băncilor, actele Băncii Naționale adoptate în procesul de evaluare și supraveghere a calității acționarilor entităților supravegheate de Banca Națională, precum și măsurile implementate de Banca Națională, de administratorul special sau de lichidator în cursul administrării speciale sau lichidării silită a băncii.</p> <p>(9) Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind retragerea licențelor pentru nerespectarea de către titularii de licențe din sectorul gazelor naturale a cerințelor legale privind separarea, independența și/sau certificarea operatorului sistemului de transport, precum și hotărârile adoptate în scopul asigurării continuității în activitatea de transport al gazelor naturale.</p> <p>(10) Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică adoptate în temeiul art. 81¹ alin. (1) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.</p>		<p>Naționale adoptate în procesul de evaluare și supraveghere a calității acționarilor entităților supravegheate de Banca Națională, precum și măsurile implementate de Banca Națională, de administratorul special sau de lichidator în cursul administrării speciale sau lichidării silită a băncii.</p> <p>(9) Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind retragerea licențelor pentru nerespectarea de către titularii de licențe din sectorul gazelor naturale a cerințelor legale privind separarea, independența și/sau certificarea operatorului sistemului de transport, precum și hotărârile adoptate în scopul asigurării continuității în activitatea de transport al gazelor naturale.</p> <p>(10) Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică adoptate în temeiul art. 81¹ alin. (1) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.</p> <p>(11) Nu pot fi suspendate deciziile de expropriere, emise de către subiecții legali competenți, în conformitate cu prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.</p>
---	--	---